

MINDSZENT-SZEGVÁR

ÉS VIDÉKE.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . 3 frt — kr. Négy óra . 1 frt — kr.
fél évre . . . 1 frt 50 kr. Negyed évre — frt 75 kr.

VEGYES TARTALMU HETILAP. MEGJELEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ HIVATAL

a szerkesztő saját házában, a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési- és hirdetési díjak küldendők.

HIRDETÉSEKET

a fül-téri közleményeket a kiadó hivatal jutányos ár mellett közli.

Tömörkény válása.

Tuldoldali polgártársaink csak nem akarnak az önálló község alakításának eszméjéről lemondani. E céluk eléréséért sem költséget, sem fáradságot nem kimélve — küzdenek szakadatlanul az ez ügybeni képviselőjük Holló Lajos főlegyházi ügyvéd és országgyűlési képviselő vezetésével.

Több ízben volt már ez ügy itt községünkben tárgyalva. Megjárta a megyét, a mely Mindszent község álláspontját helyeselve a tömörkényiekre elutasító határozatot hozott.

Legutóbb a belügyminiszter hozott ez ügyben határozatot és az egész folterjesztett iratokat visszaküldte, mert a megye elutasítására okot nem talál.

Tévedésnek mondja a miniszter a vármegye azon felfogását, melynek alapját az képezi, hogy tömörkény „nem önálló puszta, csak puszta.” A vármegye azou további érvelését, hogy a külön válást csak az alók felénél többet fizetők kérhetik — szintén tévedésnek mondja stb., de dacára annak a belügyminiszter döntő határozatot nem hozhatott, mert több részletekben ez ügy még máig sincs tisztázva. A vagyon és tartozás részletezése, valamint válás esetén annak mikénti felosztása és hogy külön alakulni akaró község az egyesek tulterheltetése nélkül képes lesz-e egy községet vezetni — még mind oly dolgok, melyek felderítendők.

F. hó 24-én lett ez ügyben községünk tanács-termében a tárgyalás megtartva. Dr. Csathó Zsigmond vármegyénk főjegyzője, mint Csongrádvármegye alispáni kiküldöttjének elnökle mellett.

Az Ögróf Pallavicinyi Sándor Ö méltósága képviselőben Novák József uradalmi ügyész, országgyűlési képviselő — Sövényház község részéről: Pity István jegyző — tömörkényiek részéről: dr. Holló Lajos országgyűlési képviselő és Bagi Ferenc és társai — Mindszent község részéről: Hubacsék Pál, Wimmer Károly, Szobotka Gusztáv és Grüner Géza voltak jelen a tárgyaláson.

Tary Endre ügyvéd is ki volt ugyan küldve, hogy a község képviselőiben e fontos ügy tárgyalásában részt vegyen, azonban az érte küldött hivatal szolgálva azt izente, hogy „más dolga van” és így, bár ő, ki eddig ez ügyben az első szerepet vitte, nagy szolgálatot tehetett volna a községnek — nem jelent meg.

Csak fél tizenegy után — miután Tary megjelenését hiába várták — nyitotta meg dr. Csathó Zsigmond elnök a tárgyalást.

A tárgyalás lefolyását térszűke miatt lehetőleg röviden az alábbiakban adjuk.

Mindenek előtt felolvastattott a már fentebb röviden ösmertetett miniszteri rendelet — mely után dr. Holló Lajos előterjesztése

folytán a tárgyalás menete következő sorrendben állapított meg:

I. Tárgyalandó a mindszent-algyői hitbizományi uradalommal, valamint Sövényház községgel, tehát minden ez ügyben érdekelt felekkel, azon cserének kérdése, mely szerint a Sövényház községhez tartozó egy nevezett kurcarét jövőben közigazgatásilag Mindszent községhez — viszont az ez idő szerint Mindszent községhez tartozó a mindszent-algyői hitbizomány tulajdonát képező major Tömörkényhez csatoltatnék.

II. Második sorban tárgyalandó a különválás anyagi oldala, a vagyonban és teherben miként való részeltetésének kérdése.

III. Harmadik sorban tárgyalandó azon kérdés, hogy különválás esetén az 1886. évi 22. t.-cz. szerint Mindszent község képes lesz-e továbbra is mint nagy község teljesíteni a törvények által megszabott közigazgatási és közművelődési köteleit, valamint, hogy Tömörkény külön fenntarthatja-e magát és ugyan e köteleknek képes lesz-e megfelelni.

Az első pontot illetően a mindszent-algyői hitbizományi uradalom képviselőiben megjelent Novák József urad. ügyész kijelenti, hogy az Ögróf Pallavicinyi család a mindszent-ányási hitbizományi uradalom részéről a két elválás, illetve Tömörkény pusztaának önálló község alakulása külön önálló vagy hátránytal nem bírva ez esetben, ha a kérvényező pusztai birtokosság és Mindszent község az elválás egyéb feltételei tekintetében megegyezésre tudnak jutni, az uradalom nem kívánja a barátságos kiegyezést ellenezni, vagy éppen meghiusítani. Elvileg beleegyezését adja ahhoz, hogy a tömörkényi pusztaának az Ögróf Pallavicinyi család tulajdonát képező területe Sövényház községhez csatoltassék, ennek fejében a kurcarét Sövényház községből kikebelezetnék és Mindszent községhez csatoltassék. Ezen csere módzatainak, részleteinek megállapítását azonban külön tárgyalás útján kívánja részletezni.

Sövényház község képviselőiben Pity István községi jegyző utal Sövényház község képviselő testületének e tárgyalás az 1890. év december hóban hozott, az ügyiratok közt lévő határozatára.

A tömörkényiek, vagy jobban mondva Bagi Ferenc és társainak képviselőiben dr. Holló Lajos előterjeszti, hogy miként azt már kérvényükben is jelezték a csere, által Mindszent község kárpótlást nyerne, azon veszteségre nézve, mely Tömörkénynek Mindszent községtől való elválása által Mindszent községet érné, de felemliti, hogy e csere, átcsatolást még az érdekelt községek ellenzése dacára is elkellene rendelni az általános közigazgatási érdekből is, mert az u. n. kurcarét Mindszent község határ kerületeivel, a tömörkényi major pedig Sövényház községgel határos.

Mindszent község képviselői kinyilatkoztatják, miszerint a kérdéses határ részeknek Mindszent községtől el és Sövényház községhez hozzá és viszont Sövényház községtől el és Mindszent községhez hozzácsatolása kérdésében való vélemény nyilvánításra a község képviselőtestületét tartják jogosítottnak, de miután ezen cserekérdés felvetve lett a maguk részéről a csereket nem tartják elfogadhatónak, mert míg a kurcarétnak Mindszenthez való csatolása által a községi terhen könnyítve egyáltalán nem lenne, amennyiben ezen terület Mind-

szent községnek mint erkölcsi testületnek tulajdona, addig másrésztől a tömörkényi majornak Sövényházához átcsatolása által, a község anyagilag károsodnék, mert ezen majorhoz 1693 frt kataszteri tiszta jövedelemmel bíró földterület tartozik, a mely földterület után évenként 431 frt állami adó — a község javára több mint 400 frt esik és ez elvétenék.

A második pont alattiakat illetően Bagi Ferenc és társai előterjesztik, mikép a község vagyonának és tartozásának átlaga a község vagyon leltárából állapítandó meg, minél fogva azt a kérelmet terjesztik elő, hogy Mindszent községnek legutolsó évi vagyonleltára hivatalból szereztessék be és az iratokhoz csatoltassék. A vagyon elkülönítésére az álláspontjuk ugyan az, mely a főszolgabíróhoz 1890. évi március hó 29-én benyújtott kérvényükben kifejtettek, minél fogva az elválás keresztől vitele idején létező vagyonokat és adóságokat adó arányában tartják elosztandónak — az eddig már külön szerzett és még ezután külön szerzendő vagyonok az illető vagyonszerző községé marad.

Mindszent község képviselői előterjesztik, miszerint az elválni készülő terület birtokosainak semmi külön vagyonuk nincs, mely tömörkényi köz vagyonnak volna tekintethető, mindazon középületek, melyek a tömörkényi területen fekszenek Mindszent község vagyonát képezik.

A vagyon átlagának megállapításánál a vagyon leltár irányadóul nem tekinthető, amennyiben oly javak, melyek egyes hivatalok javadalmát képezik, mint jegyzői lak, jegyzői földek, papi földek, továbbá templom, paplak, községház és közterek — bár a vagyon leltárban mint községi vagyon szerepeltetnek, mindazonáltal ilyeneknek nem tekinthetők, amint hogy azon vagyonok telekkönyvileg sem a község, hanem az illető alapokra vannak felvéve.

Az esetben, ha a Mindszent község által elvett elválás, illetve önálló községé váló alakulás folyamodónak megegyeztetnék, az ellen, hogy a fenti értelemben adó alapján ozztassék fel észrevételük nincs. Kifogásolják azonban a becsérték megállapításának azon módját, melyet kérvényezőik javasolnak, mert szerintük a becsérték megállapításának egyedüli helyes útja az lenne, hogy annak alapját a kataszteri tiszta jövedelem, illetve az osztály és házbéradó képezze. Adómentes épületeknél a becsérték úgy állapítatnék meg, hogy számításba veendő lesz az az eset, hogy ha az illető épület adómentes nem volna mennyi adóval lenne megróva. Az elválni kívánó terület a reá esendő vagyoni részt semmi körülmények közt sem kaphatná természetben — kivéven azokat, melyek a válni készülő területen fekszenek, — mert a község által vásárolt földbirtok az adósvételi szerződés szerinti Mindszent községnek elidegeníthetetlen és feloszthatatlan tulajdonát képezi és ezen körülmény telekkönyvileg is fel van jegyezve.

A községi adósság megosztásának kérvényezőik által javasolt módját Mindszent község megbizottjai szintén kifogásolják. Mindszent község egyetemleges kötelezettségeit semmiféle adósságra nézve nem vállal a külön község alakulandó földterület birtokosaival, miért is, a külön válásnak kell, hogy feltételét képezze az, hogy — eszközöljék ki, hogy a reájuk eső községi

tartozások egyedül öket terhelje. Egyezzenek bele az érdekelt hitelezők abba, hogy ezen adóságért a váltás kimondása után Mindszent-község semmi kötelezettségben nem áll. Ezek folytán Mindszent-község küldöttei a vagyon tényleges megosztását csak oly módon fogadhatnák el, hogy amennyiben az elválni kívánó területen létező vagyonokon túl, a válakozóknak valami vagyon még jutna, az készpénzben és évjáradékok alakjában lenne Mindszent-község által fizetendő

N o v á k József urad. ügyész mint a kegyur ögr. Palavicinyi Sándor képviselője megjegyzi hogy a templom, ennek felszerelése, paplak és papföldek egyházi vagyont képeznek felosztás tárgyát tehát nem képezhetik.

Bagi Ferenc és társa által előadatnak, hogy az általuk előterjeszteteket fenntartják és különösen előterjesztik hogy a tömörkényi területnek külön vagyona van, mit a válás kerestül vitele alkalmával befognak igazolni. A jegyző és paplak vagyon, de ha nem is felosztás, de beszámítás alá esnek. Az hogy a templom, papi földek községi vagyont nem képeznek tudomásul veszi, de a tömörkényi templom is paplak Tömörkény tulajdonát képezik.

III. Bagi Ferenc és társainak képviselőiben dr. Holó Lajos bemutatja a majdani Tömörkény község évi költségvetési tervezetét, melyszerint csak 980 frt az, mely pótdó által lenne fedezve és ez legfeljebb 22%-ot igényelne minden állami adó frt után. Ezzel bebizonyítottak tartják, hogy Tömörkény mint önálló község képes lesz megélni, mint szintén Mindszent-község is mert sok kiadásoktól Tömörkény elszakadása általmegszabadul. A Kurcarétnak ide csatolása által pedig új alapot kap.

M i n d s z e n t k ö z s z e g k i k ü l d ö t t e i e l o a d j á k, miszerint B a g i F e r e n c és társai által bemutatott költségvetés nem *realis*, amennyiben az ott kitüntetett költséggel a legkisebb község sem adminisztrálható s e tekintetben utalnak mult alkalommal Mindszent-község képviselői részéről beterjesztett azon nyilatkozatra, melyben pontosan ki van mutatva az, hogy az önálló községgé alakulni kívánó terület adminisztrációs költségei legalább 6963 frt 40 krba kerülne és így az elválni kívánó terület adója magasabb volna az állami adónál, mert állami adójuk 5106 frt 52 krt tesz ki s így csak az egyesek nagy megterhelése mellett volna képes megélni, de ezen kívül Mindszent község is képtelen lenne arra, hogy a törvény által megszabott adminisztrációs és kulturális kötelesegeinek megfeleljen. Midőn a most községi adóval megterhelt 28,952 frt állami adó után 83%-ot községi pótdó rovart ki községünk pótdója még 12%-kal emelkednék, de sőt ennél is többel, mert az elválás keresztülvitele által Mindszent község közjöveldelmi jelentékennyen apulnának.

A tárgyak kimerítettén, a tárgyalás elnök berekesztette.

Jövő számunkban e tárgyalás alkalmával felmerült több érdekes részletekre fogunk kiterjeszkedni s egyben nézetünket az ügy jelenlegi állásáról is elfogjuk mondani.

Legyen világosság.

I.

Legyen világosság mondá az Ur és lön világosság — — nappal és türehető, ha a hold halvány fényével világítja be utcáinkat, hanem egy olyan téli éjszakán, midőn nem kötelesege a holdnak világítani, midőn sűrű felhő takarják el a halandók szemei elől a csillagokat és midőn, még ráadásul vastag köd ereszkedik ingoványra átázott földünkre az ilyen alkalmakor aztán oly sűrű sötétség borítja el a tájt, hogy nálunk használt példabeszéddel éljek, „bicskával lehet a sötétséget vágni.“

Ha e „vastag“ sötétséghez most már elgondoljuk azt, hogy e községünk fő utcája egy szersmind nagy forgalmu országut — mely utca kétfelől nyitott árkokkal van szegélyezve és több helyen keresztül is nyílt csatornák vezetnek, melyeken át gyenge fa hidacskaikon lehet csak közlekedni, elképzelhetjük, hogy az az idegen, kit esetleg szerencsétlen sorsa arra kárhoztatott, hogy este 6 órakor keljen neki 12.000 lakost számláló községünkön végig kocsizni, milyen életveszélyek közt teheti azt meg.

Ne csodálkozzunk tehát, ha azt mondják hazánkra az idegenek, hogy közigazgatás és közbiztonsági állapotaink — ázsiaiak.

Községünkben télen este 6 órára be kell hogy szűnjön minden forgalom — mert a közlekedés ép úgy mint kocsin — gyalog is életveszélyes jár és így bizony aki csak elkerülheti ez időre már lakásába zárkozik.

Vannak ugyan gyalog jár láink — lera-kott keskeny deszka padló k, melyeken nappal vigyázva csak el lehet járni, hanem éjjel testi épségének komoly veszélyeztetése nélkül seuki s méréskedik elindulni és inkább otthon marad. M i b e n t l a k ó k e z t megtehetjük, de mit tegyen az utas ki örömmel számlálja kint, a kátyus országuton a tünő percek, melyek mindegyik közelebb hozza a remélt aylumhoz míg végre örömmel tapasztalja, hogy a népes Mindszent községek első

házaihoz ért. No minél inkább óhajtott a falba élni, annál nagyobb lett a csalódása, mert ha az ut rossz volt is kint, de ide bent járhatatlan. Ha sötét volt odakint, itt az áthatatlan és bizony az az álmodott kellemes aylum helyett nem egyszer valamely árok pocsolyájában ébred öntudatra s csak azután kell még dolog után látni — istrángok — és egyéb lószerszámok szétdarabolása után a lovakat kimenteni — a kocsit és podgyász az várhat reggelig.

Jól van-e ez így — vezérférfiai Mindszent-községnek?

G.

Tőzsdeüzletek.

A korszerű nemzetgazdaság legfontosabb tényezője a tőzsde. Sajnos, ennek dacára még balfogalmak uralkodnak nálunk igen sok társadalmi rétegben a tőzsde felől. A legsolidabb üzletek egyikét, a tőzsdekötéseket, hazardjátéknak minősítik azok, kik a dologhoz nem értenek.

Unkénytelenül is eszembe jut ez, midőn fájdalommal kell tapasztalnom, hogy érték tőzsdénk még nem oly népszerű, aminőnek a közjólét nagy érdekében már régóta kellene lennie. hiszen másutt, például Hamburgban is, amely pedig nem főváros, a bejegyzett cégek csaknem kivétel nélkül tagjai a tőzsdének s annak rendkívül szorgalmas látogatói. Mi tehát annak oka, hogy hazánk fővárosában nincs így, sőt a budapesti tőzsde számára a vidékről viszonylag kevés megbízás küldetik?

Főokul mindenestre azon végtelenül káros befolyás szolgál, mely Bécs, illetőleg annak az eszközök megválogatásában épen nem válogatós pénzváltói, akik kivétel nélkül bankárok nak czimeztetik magokat, pedig sokjok néha a kellő forgótőkével sem rendelkezik, honi tőzsdeüzleteinkre gyakorolnak.

Bécs „röpülő ügynökei“ mint éhes sáskák lepik, árasztják el honunkat, letarolván mindent, ami általok maszlagos ígéretekkel hálóba keríthető. A legveszélyesebb üzletfegyver a váltó ezen „lovagjai“ behálózák, becsapják könnyen hívő polgártársainkat; nem kívánnak készpénzföldözetet, váltóval is beérik, amelyet azután könnyörtelenül az ingók és ingatlanok dabraütése árán is behajtatnak.

Természetesen! akit azután ezen „röpülők“ megkoppasztottak, illetőleg aki hallott ilyféle fosztogatásokról, bizony annak elmegy a kedve a tisztességes bankházak egyikével másikával kötni ránézve vajmi előnyös értéktőzsdeüzlet. Pedig összes politikai napilapjaink a képzelhető leghathatóság támogatásban részesítik az értéktőzsde üzleteket: naponkint hasábos közleményeket nyújtanak a tőzsde árhullámzásairól és

T Á R C Z A.

Kardra magyar!

Irta: Sztarkay Norbert.

Kardra magyar! — boxra angol; —
Törrel — vivjon francia!
Kardot rántva s jól forgatva: —
Magyarnak szült Hunnia.

Mért nem vívtok? — nem tanultok? —
A fokos és olmos bot
Rég ki ment már a szokásból: —
Forgassátok a kardot!

Mért nem vívtok, — nem tanultok
Ifjak, lányok — egyaránt! ?
Őseinktől — csak a kard és
Toll hatalma maradt ránk.

Ssent — az irás, — egy istenség
Öröklétü gyermeke;
Justitia istennőnek: —
Mégis — — kard a mérlege!

Akar a kard, — akár a toll, —
Hisz ez — egy és ugyanaz;
Akármelyik jól forgatva —
Kimutatja: — mi igaz.

Toll és penge — mind a kettő
Ügyes kézben — véd és vág;
Csodálja is mindkettőnek —
Nagy hatalmát a világ!

Az — az éznek, ez — a kéznek
Legbiztosabb fegyvere;
A ki egyikéhez sem ért:
Üres annak — a feje.

Forgassátok mind a kettőt, —
Míg a szívben pezsg a vér!
Edzett kar és ifju lélek —
Mennyországgal is felér.

Az író meg, — de a vivó — —
Nem öregszik meg soha!
Ép testéből — lelkét ifjan
Csalja föl a Jehova.

Angyaloknak sokasága
Képez neki sorfalat, —
A szeráfok hymnust zengve, —
Míg az Urhoz felhalad.

Ott — kherubok disz-gárdája
Felvonulva tiszteleg: —
Ily fény — s pompa az égben is
Csak egy — — vivót illet meg!

Kardra magyar! — boxra angol, —
Törrel — vivjon francia;
Kardon kívül nem hagyott mást
A magyarnak Hunnia!

Nem is magyar: — ha kardjától
Az ellenfél nem remeg!
Hon-, becsület-, s szent jogát is, —
Csak a karddal védi meg.

Fegyverek között.

(A szabadságharci kiállításból.)

Irta: Erdélyi Gyula.

A „Mindszent-Szegvár és Vidéke“ eredeti tárcája.

Nem először vagyok a szabadságharc emlékeinek kiállításán. Mint a hívót a templom, úgy hívogat engem ide a honszeretet varázsa.

Nem a kíváncsiság csábit engem ide, hogy csak lássak, hanem a zarándok ellenállhatatlan vágya, hogy ihlettel töltse meg lelkét.

Legszívesebben vagyok a fegyverek között, hallom zöreijüket, hallom csattogásukat meglevenedik előttem a multnak képe. A hő, sők sorai kilépnek halálos álmuk nyoszolyájából a sirból s magkezdik újra az ellent verő dicső csatákat.

Vác, Isaszegh, Nagy-Sarló és a brányisz-kői ütközet magasztos jelenetei feltáruul előtt-

tögetésre 29 hordó ser“. Fölösleges bizonyítani, hogy akkoriban Magyarország minden rendű és rangu tisztviselője és valamennyi privátusa együttvéve se fogyasztott el egy esztendő alatt 20 akó tintát. Hanem azért az a számodási tétel felsőbbhatóságilag is akceptáltatott; mert a számadás végén ott van a vármegyei hivatalos szankció: „Vidi, Veress, mp. szolgabíró.“ Nem kell valami sok malicia ahhoz a föltevéshez, hogy valószínűleg a tekintetes szolgabíró ur is belekóstolt abba a 20 hordó — tintátóltelékbe.

— **Tanító választás.** Csanyon f. hó 23-n volt a tanító választás, az ujonnan szervezett Sz-kut tizedi iskolához. Pályáztak: Sváby Dezső, Richter Lajos, Furkó Imre, Majoros Ferenc, Viszlai György és Domonkos Mihály. A pályázók valamennyien kitűnő s jeles bizonyítványokkal bírtak kivéve: Domonkost ki csak elégséges s egy pár jóval, hagyta el a képezde falait. És mégis — ez lett megválasztva. Mert hát — oh az az áldott sörös hordó, melynek megcsapolása, megválasztás esetén kilátásba volt helyezve. (Beküldött.)

— **„A legnagyobb magyar“** Szécsényi István grófnak 100-ik születési évfordulóját az egyetemek és főbb iskolákban ország-szerre megünnepelték.

— **A levéltitok védelme.** Baross Gábor kereskedelemügyi miniszter a levéltitok megóvása érdekében közelebb a következő rendeletet intézte a posta és távirtdahivatalokhoz: „Megtörtént, hogy egy fél saját levele után a postahivatal helyiségeiben lévő levélhordónál tudakozódván, ez alkalommal egy másik félnek a levélét is meglátta s e körülményből kifolyólag annak kellemetlenséget okozott: A kir. posta-és távirtdahivatalban csak az e czélra kijelölt oly helyen érintkezzenek az őket kereső felekkel a hol más leveleket, vagy postaküldeményeket nem láthatnak, úgy, hogy a levéltitok kellően, biztosítva legyen. Baross s. k.

— **Német-e a király?** A budapesti Ferenc József intézet növendékei a király ő felsége látogatását várták nem régiben. S e nagy dologról sok mindenféle beszéd indult meg a lapdázó apró szittyák közt. Arról is folyt a disputa, hogy német-e a király? „Hogy volna német, mikor a mi királyunk! De mikor osztrák császár is, hát mégis német! „Két szíve csak nincsen.“ Ezt ki kellene végleg tudni, hogy mi-hát, német-e, vagy magyar? Igen, de hogyan kellene kitudni? Szóbeli szó lett s végre megtalálták a nyitját. „Tudjátok mit, gyerekek? Tegyük a teremben az ajtó elé, kakas gyufát mielőtt a király belép az ajtón, rálép a gyufára, a gyufa nagyott durrán; ha a király megijed, akkor német, ha nem ijed meg, akkor a mi vérünk.“ A király nem ment el a Ferenc József-intézetbe, még most sincs tehát kiütve a kis diákok előtt a nagy kérdés.

— **Rálőtt a gazdjára.** A szomszéd H.-M.-Vásárhelyen izgalmas jelenet játszódott le f. hó 21-én, Kovács Domos birtokosra nyílt utcán egy vesztett per miatti bosszúból, négy revolver lövést intézett egy volt cselédje. A lövések szerencsére nem találtak. A merénylőt elfogták.

— **A szőlőtörköly eltartása és etetése.** A még ki nem főzött törkölyt, Mach szerint, legcélszerűbb cementből készített hordókba erősen letaposni és légmentesen elzárni. Ennek híjában fakadatok is használhatunk, melyek fenekét agyaggal bekenjük. A kiegészített törköly hetekig eltartható egy nyílt faedényben is, ha azt forrón beletöltve letiporjuk és annyi vizet töltünk rá hogy az a törkölyt jól ellepje. Nagyobb quantum törköly, polyvával vagy szecskával keverve, kádakba vagy cemet-tartányokba tiportatjuk és vastagon leagyagozva jól eltartható. Ha a kifőzött törkölyt tejelő tehennel etetjük, az némi tekintetben a szénával egyértékűnek tekinthető mert ha a széna-adag egyrészt ilyen konzervált törkölyvel helyettesítjük, sem az állat súlyában, sem a tej mennyisége és milyenségében változást nem fogunk tapasztalhatni. Tehenek naponként 12, hizókrök 20 kg.-ot is kaphatnak minden ártalom nélkül; azonkívül törkölyvel keverés által kevés értékű szalmát stb. izletessé tehetünk. Némi figyelmet érdemel a törkölytetés a benne lévő borkó miatt, mely ha nagyobb mértékben etettetett, a nemzőszerveket izgatja, üzekedési vágyat ébreszt, vemhes állatoknál pedig fájdalmakat hoz

létre s elvetélést is okozhat. Kifőzött törkölyben azonban, ha a forró levét róla lecsapoltuk, legfőkébb 0-9% borkó található. Legcélszerűbb azonban a törkölyt előbb borkókészítésre használni, midőn a tápláléérték csökkentése nélkül még szép mellékjövdelemre tehetni szert.

— **Iskolai értesítés.** Szeged sz. kir. város köztörvényhatósága az általa fönntartott községi felsőbb leányiskola mellett és ezzel kapcsolatban egy női kereskedelmi tanfolyam felállítását miniszteri jóváhagyással elhatározván, ezen női kereskedelmi tanfolyam már a folyó 1891—92-ik iskolai évben, vagyis f. évi október hó 1-én meg fog nyitni. A női kereskedelmi tanfolyam feladata: nőknek alsó fokú kereskedelmi foglalkozásokra való előkészítése és oelja az, hogy a nőket olyan kereskedelmi ismeretek és képességek birtokába juttassa, amelynek segítségével mint levelezők, könyvvivők, pénztárnoknők stb. üzletekben alkalmazhatnak, szükség esetén a könyvvezetőt a könyvek és levelezés vitelében szakértelemmel helyettesíthessék. — A tanítás ideje teljes 8 hónap: október 1-től május 31-ig. — A felvétel feltételei: A női kereskedelmi tanfolyamba oly leány növendékek vétetnek fel, kik a polgári vagy felsőbb leányiskola 4 osztályát, vagy a felső népiskolát legalább elégséges eredménnyel végezték és 18 évesnél nem idősebbek. — Felvételnél továbbá a fenti tanítványokat nem végezték és 18 évesnél nem idősebb olyan leányok is, akik felvételi vizsgálaton igazolják, hogy van kellő előképzettségük a tanfolyam sikeres elvégzéséhez. — E vizsgálat tárgyai: 1. A magyar nyelvtan és magyar fogalmazás; ez utóbbi tantárgyból annyi kívánatik, amennyi a polgári vagy felsőbb leányiskola III—IV. osztályában megszereshető. 2. Számtan. Teljes jártasság a négy alapműveletben egész és törtszámokkal, a hármas szabályhoz tartozó feladatok megfejtése és a láncszabály. 3. Földrajz; különösen Európa, Ázsia és Amerika földrajza. A felvételi vizsgálatért az összes tárgyakból 5 frt díj fizetendő. Egyes figyelemre méltó esetekben a tanári testület és kir. tanfelügyelő ur ajánlatára, a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur engedélyével, 18 évesnél idősebb nők is felvehetők. A beiratások és felvételi vizsgálatok szeptember hó 23., 29. és 30. napjain a községi felsőbb leányiskola igazgatóságánál történnek s a tanítás október 1-én kezdődik. A növendékek személyenként 50 frt tandíjat fizetnek, mely két egyenlő részben is lefizethető. Egyébekre nézve az érdeklődőknek bővebb felvilágosítással a községi felsőbb leányiskola igazgatósága szolgálandó.

— **Az ujoncbál,** mely mult vasárnap a 48-as kör helyiségében tartott meg, igen sikerültnek mondható. A tágas terem szorongásig megtelt a még egyszer mulatni kívánó ujoncok és az ezeket vigasztaló leányokkal. Rakták is a csárdást világos eggelig, melynek végeztével az ujoncok zene kíséretében égő gyertyákkal vonultak végig a fútcán és ez által bucsut mondtak három évre a cibil mulatságnak, kivéve azokat, kik még csak ma akarják megmutatni az »Ujvilágban«, hogy »ki a legény a csárdában.« Mint halljuk a bál 36 frtot jövedelmezett, mely összegből ujoncaink 4 frtot a szegény sorsu iskolák; gyermekek javára is juttattak.

— **Égő kocsis.** Furcsa látványságnak voltak szemtanúi f. hó 21-én az anyási uton járók, egy anyási körtész egy kukoricaszárral megakartott kocsin haladt, miközben a kocsin levő szár égni kezdett, melynek a nagy szélvész annyira kedvezett, hogy a kocsinak csak a négy kerekét lehetett megmenteni. A tűz okáról a károsult semmi felvilágosítást sem tud anni.

— **Az orosházi munkás-lázadók** fölött f. hó 19-én a következő ítélet hozatott: Móroc István, Antal József, Zsiga János, Szabó Jánosné 2—2 évi börtön; Tóth Mikó György egy év és 9 havi börtön; Vaska Sándor, másfél évi börtön; Balogh Sándor, Csöntör Istvánné, 1—1 évi börtön; Tóth Józsefné és Mátó Katalin egy év és fél évi börtön; Bors Pál, Ferenci Pál, Dömötör Károlyné 9—9 havi börtönre; Havasi Jánosné 1 évi börtönre; Csont István, Szilasi Pál, Virág Pálné 6—6 havi börtönre; Fulár Ferenc, Torda István, Kulcsár Imre, ifj. Zsácska Mihály, Szorkota János, Varga József, Tóth Pál, Csizmadia József 9—9 havi fogházra; Kalapos Andrásné, Horváth János, Vagi Mari, Megyik Jánosné 2—2 havi fogház; Kovács József, Berta Pál, Bikádi Antalné, Hajdu György 1—1 havi fogház; Kunos József, Vági György, Csöntör István 8—8 napi elzárásra ítéltetett.

— **A Pesti Hirlap** ez idén is a maga nemében páratlan kedvezményben részesíti előfizetőit; ingyen és bérmentve nagy képes naptárt küld nekik az 1892-ik évre, karácsonyi ajándékkul. S ezt megkapja minden előfizető, aki októbertől kezdve — habár csak 1 frt 20 krnak havonkinti beküldésével — az előfizetők sorába lép. S ez a naptár, mint a szerkesztőség velünk közli, tartalom és czélszerűség tekintetében felül fog mulni minden más naptárt. Mert azonkívül hogy a naptári rész mellett följegyzésre való úrlapokat, a vásárok teljes jegyzékét, címárt, fővárosi kalauzt és a hasznos tudnivalók egész tömegét tartalmazza: szépirodalmi közleményeit Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Kendi Géza, Borostyáni Nándor, Murai Károly, Sebők Zsigmond, Bársony István, Szomaházi István, Kada Elek, stb. szóval a legkiválóbb és legkedveltebb írók egész gárdája szolgáltatja. Az idén újabb, nevezetes kedvezményt is létesített a Pesti Hirlap azzal, hogy olvasói számára különféle érdekes kérdések megfejtésére 100—200 frtos díjat tűzött ki s ami fő: minden két héten 50 frtot fizet ki annak, aki a legérdekesebb újdonságot küldte be a megelőző 14 nap alatt a szerkesztőségnek. Azt már mondanunk sem kell, hogy a Pesti Hirlap független, szabadelvű és demokratikus irányu lap, melybe a politikai élet különböző pártállású kiválóbb férfiai irnak cikkeket s melynek politikai értesülései mindig megbízhatók. A mellett jó tárcák és élénkítő apró cikkek emelik a lap változatos tartalmát. Jókai Mór évenként több regényt fog írni egyenesen a Pesti Hirlap számára s Mikszáth Kálmán is egyedül e lapnak fog írni kedvelt humoros tárcázát és karcolatait. Ez új énegyed alkalmából azért jólélekkel ajánlhatjuk a Pesti Hirlapot, melynek ára okt.—dec. negyedévre 3 frt 50 kr., egy óra 1 frt 20 kr. Mutatványszámokat kívánatra egész hétig ingyen küld a kiadóhivatal (Budapest, V., nádor-utca 7. sz.)

— **A szeptember nálunk** nemcsak a szőlőérlelő hónap, hanem az őszi ekelés legfontosabb ideje is; azért fokozottan szükséges, hogy mezőgazdánk figyelmét az ekebevásárlásra főlhívjuk. Midőn ezt tesszük, azt állapítjuk meg, hogy hazánk különböző talajviszonyainál fogva már évtizedek óta a Gubicz-féle ekék a leginkább keresettek nálunk, melyek egy-egy kiténtéseken kívül az Agárdon rendezett nemzetközi ekeversenyen a kisirtokokosok igényeinek leginkább megfelelő szántóekékre kitűzött díjjal is lettek kitüntetve. A méltán híres ekék kizárólagos gyártási jogát a Detrich és Nagy budapesti cég magának megszerezvén, azokat még az eddigi pompás minőségűeknél is jobbaknak készíteti. A cég egyik főnöke, Detrich Gyula, már két évtized óta ismeretes gazdáink körében mint jeles szakértő, aki méltó azok bizalmára — A Detrich és Nagy-cég a Gubicz-féle ekéket Gubicz ur személyes felügyelete alatt készítteti, ami újabb ajánlás azok részére. A nevezett gyár-cégnél vásárolható ezeken kívül mindazon mezőgazdasági eszköz, amelyet akár kisbirtokosaink, akár pedig nagybirtokosaink szükségének. Detrich Gyula ur éveken át vezetett az ország legnagyobb tűzfecskendő-gyárát, természetesen, hogy az ő raktárából beszerezhető tűzoltó szer-ek mind jeles voltak, mind jutányosságuk folytán kiváltképp ajánlhatók mind az egyeseknek, mind községeknek. A Detrich és Nagy-cég különféle vetőgépei szintén a legjobban ajánlhatók.

— **A főváros új láttnivalót nyert:** a vigadó kávéházat oly rendkívül nagy fényvel díszítette annak jóízű tulajdonosa ifj. Rémi Róbert, hogy ez irányban jelenleg páratlanul áll Budapesten, sőt Bécsben is. A főváros ezen kávéháza, tudvalevőleg, a legtágasab az egész országban és kávéházi helyiségül építettvén Budapest törvényhatósága által, természetesen a korszerű igényeknek tökéletesen megfelel közegészségi szempontból is; magas, szellős, világos és az egész városban legtisztább levegővel bír. Amikor mindezt föl soroljuk, igen jó, hasznos szolgálatot teszünk a vidékről a fővárosba rándulóknak; mert a szűk, alacsony, sötét, füsttel telített, rosszlevegőjű kávéházak igen gyakorta okoznak betegséget a vidékieknek, akik ily káros hatású helyiségektől otthon megvannak óva. Ifj. Rémi Róbert előnyösen ösmert festőművész is; tehát érthető, hogy kávéházának az ő saját felügyelete alatt készült falfestményei, ugy szintén falszőnyegei a jó ízlés követelményeink megfelelnek. — A tekeasztalok ezen kávéházban a legjobbak; úgy szintén a kávéházi italok; ter-

a hivatalos tőzsdeárakról. Hiába! nálunk a közönség tulnyomóan legnagyobb része még huzódozik a tőzsdeügyletek kötésétől, ahelyett, hogy azokból tetemes hasznot meritene magának. Másrészt a tőzsdeügyletek kötését a közönségre nézve nagyon megnehezítik bankjaink, amelyek túlságosan magas-összegű pénzfedezetet követelnek a tőzsdekötések fedezetül; továbbá, a tőtésenkint fizetendő alkuszsejjon (2 frt 50 kr.) kívül még egy-nyolcad-százaléki bankilletményt is számítanak föl, ami például, egy kötés osztrák hitelintézeti részvényénél (a legkedveltebb játékpapír) 9-10 forintra rug. Hát bizony ez túl magas kiadás a megbízó részére!

Mindez arra szolgál, hogy nálunk a tőzsdeület a közönség előtt népszerűtlenné legyen, ami nagy, érzékeny kár nemzetgazdasági viszonyainkra.

Szerfölött nagyörömmel üdvözölte hát minden jó hazafi, aki foglalkozik nemzetgazdasági kérdésekkel, a méltán legjobbhírű budapesti bank- és váltóházak egyikének, a Lévai Dávid cégnek, intézkedését, amely által lehetőséget nyújt a tőzsdeületekben oly egyéneknek is a siker biztos kilátásával résztvenniök, akik csak 25-50 forintnyi fedezetet bírnak egy-egy tőzsdekötés számára nyújtani. Fokozza ezen nagy előnyt a megbízók részére azon körülmény, hogy a nevezett bankcég főnöke a legelőkelőbb üzleti összeköttetések fölött rendelkezve, megbízói számára folyton legragyogóbb eredményt, nagy nyereséget, birta és bírja elérni. Száz meg száz köszönő-levél bizonyítja ezt, amelyeket a társadalom legkülönbözőbb osztályaihoz tartozó férfiak és nők irtak ez ügyben a nevezett bank cégnek. Kiváltságos nagyérdemük a szegény özvegyek s egyedülálló nők levelei, akik oly pénzeket bíztak tőzsdeületek kötésére céljából a nevezett bankcégre, amelyek másutt évenként csak 4-5 százalékos jövedelmeztek; míg a Lévai Dávid bank- és váltóház lelkiismeretes, szakavatott kezelése alatt minden hónapban legalább is 20 százalékos hoztak a megbízóknak: s így 50-60-szorosát az előbbeni jövedelemnek.

Vak, ki nem látja ily tőzsdeületek biztonságát és nagymérvű jövedelmező voltát, rosszakaró, aki ezt tagadja.

Egyuttal megjegyzem, hogy a Lévai Dávid bank- és váltóház a tőzsdeügyletek kötésére céljából rábizott pénzekkel távolról sem játszik, hanem azok fődözege alapján a legszolidabb tőzsdeületet végzi, amelynek biztos nyereséges voltának egyik főtenyezője a nevezett bankcég kiváló üzlet-összeköttetései, úgy szintén szakavatottságában rejlik.

Az összes budapesti napilapok rendszeresen közlik a Lévai Dávid bank- és váltóház tőzsdeületeinek ragyogó eredményét, amelyből kitűnik, hogy ezen bankcég tőzsdeületei nemcsak nyereségesek a megbízók részére, hanem a legszolidabb üzleti alapon vitetnek ki.

tem a teremben s elnézem azt a messze vidékről jött egy embert, ki nem akart eddig meghalni, hogy még egyszer ne lássa a győzedelmes zászlókat s a harckereső fegyvereket. Még egyszer elandalog a felett, hogy magyar dicsőség mi voltál? Kezén vezeti unokáját s a zászlókat fegyvereket, régi hiv társait bemutatja a serdülőnek s a jelent a multtal hasonlítva össze. arra a meggyőződésre jut, hogy gyáva népnek nincs hazája.

Városoknak kellene szerinte nagy csapatokban felkerelkedni, hogy lássák a szent emlékeket, mert bünt követ az el, ki a kegyelet csarnokába el nem jön. Napról-napra szines virágokkal kelene s honleányoknak koszoruzni a fenséges ereklyéket. A ki magyar az nem maradhat el erről a kiállításról, ha elmarad lelkiismerete örökké vádolni fogja. Az igaz, hogy a bécsi arzenálban több fegyver van, nagyobb tömegben vannak képviselve az emberölés eszközei, de az legfőbb csak megdöbbentő mig az a hely s a fegyverek sora megható. . .

Itt látni a földmives leghivebb társát a kaszát, melylyel a buza rendjét vágja, vagy a rétet kaszálja — kiegyenesítve, mintha égve kiáltana a népek Istenéhez áldja meg az igazságos ügyet.

A hosszú nyélre illesztett kiegyenesített

Bármily társadalmi állásu hölgynek s urnak kiváltság ajánlhatom tehát a nevezett bankcég tőzsdei megbízását; mert azáltal nem csak jelentékeny, hanem biztosított pénzhaszonra tesz szert, amelyet a Lévai Dávid bank- és váltóház pénztára minden hónapban kifizet a megbízóknak.

Ennél jobb ajánlás nincs!

Nyáry Elek gróf.

Helyi és vegyes hírek.

— **Vivótermet** nyitott Budapesten Strakay Norbert és a tárczarovatunk alatt foglalt „Kardra magyar“ című költeményben hívja meg a vivni tanulókat.

— **Tiszába fult.** Már több ízben felszóltunk a községünkben dtvó azon rossz szokás ellen, hogy a szülők kisebb gyermekeiket küldik a Tiszára vizért mely szokás nem egy esetben vált már végzetessé. Míg rosszabb szokás azonban az, hogy a szülők gyermekeiket szabadjárásra ereszte azok egész nap a Tiszaparton csavarognak s több szülő meg adta már a gondatlanság árát. A napokban is Kurucsi Mihály hét éves kis fia egy csollaakból, melyben játszott a vízbe esett és bele fult. A szerencsétlen gyermek holttestét csak másnap fejték ki. Nem ártana ez ügybe egy kis rendőri beleavatkozás.

— **Zár alatt.** A földmivelségi miniszter körrendeletet bocsájtott ki, melyben — hivatkozással a földre jelenléte, Mindszent, Szegvár és Szentés határait zár alá helyezte.

— **Vásár.** A hődmézvárosi helyi legközelebbi országos vásár f. évi október hó 10 én a baromvásárral veszi kezdetét. Ezen vásárra csak szabályszerűen kiállított jáciattal elátott állatok hajthatók be.

— **Polgármester választás Szentésen.** Megyénk székvárosának polgárai ki sen jogynak az alkotmányos jogok gyakorlásával járó és egyéb maguk illetve szerződésük által tetszre dobott ügyek által okozott izgatmakból. Dr. Filó Tihamár hivata vesztése után következett az új jegyző választás. A volt polgármester lemondása után az új jegyző felfüggesztés az adóügyi tanácsnok hivatalvesztése után — itt van a polgármester választás, mely f. hó 30-án fog megtörténni és pelig, mint a „Szentési Lap“ írja, katonaság disz felvonulása között (Reméljük, hogy nem lesz egyéb). Eddig két jelöltrel van tulongásunk. Az egyik Balogh János volt árvaszéki elnök ki is ez állásról azon okból mondott le, mert ellenessai a községi törvények azon szövegezéséhez ragaszkodtak, hogy „nem választható megyei hivatalnok“ stb. Lemondott tehát, hogy nagy szánu tisztelői meghívásának engedve — a polgármesteri állásra pályázzon. A másik jelöltül dr. Tassándy Antal emlegetik a ki nek megválasztását állító-

lag a megye élén állók óhajtják. A legnagyobb valószínűség szerint — mint az ügyek eddigi állásából ítélni lehet — Balogh János lesz nagy többséggel Szentés város polgármesterül megválasztva.

— **„A falu pennája.“** A „Magyar Hirlap“ f. hó 181. számának tárcza rovatában egy szel lemes tárczacikk jelent meg Pintér Gyulától. Amennyiben e tárczában Mindszent községgel is foglalkozik, azt kell hinnünk, hogy cikk író az általunk is ösmert Pintér Gyula, ki is a jegyzők fizetéséről a multban — igen érdekesen humorizál, Mindszentre vonatkozólag a következőket mondja: Akárhány konvenzionális szerződést olvasunk is át, a fizetés mennyiségére nézve nagy különbséget nem igen találunk. Még az olyan gazdag kizség? is, mint a Csongrád vármegyében levő Mindszent, mely az ország egyik legnépesebb faluja, majdnem ugyanazon fizetést adta a jegyzőnek, mint a milyent látunk fentebb az edelényi konvenzionális szerződésben. szalonna, fejelés csizma, olaj stb. Jóformán csak két külön kedvezményt említhetünk föl. Az egyik, hogy a jegyző „ingyen borotváltatásban“ részesült; Mindszent község konvenzionális borbélyt is tartván) a másik pedig az a furesán hangzó kikötés, hogy! „ehet a faluházánál a tanácsbélielkkel és a falu többi cselédjeivel együtt.“ Ez utóbbi tétel magyarázatául meg kell jegyeznem, hogy Mindszentben — miután a gazdák, kiknek soraiból a tanács kikerül, többnyire messze, kint a tanyán laktak — az egész előjáróságot és a cselédséget a község élelmezte. E végből állandó gazdasszonyt tartott a falu; 12 disznót vágtak minden esztendőben; és — a mi nótárius uramra nézve valószínűleg keveset több vala a kosztolásban — borral mindig bővelkedett a község pinczéje. Még én beszéltem Mindszentben éltes emberekkel, a kik dicsekedve emlegették a „régijó időt“, midőn, mint tanácsbeliek, nótárius urral esztendő számra elfilkózták a falu házában az időt és — borbíró uram jóvoltából — ivának magnum áldomásokat. Tanácsülés minden szombat tartaték, már csak annak okáért is, mivel arra az ünnepélyes alkalomra külön egy akó borocskát dukált ki az érdemes tanácsnak a falu pinczéjéből, s lelkiismeretesen meg is ivódk. A hol ilyen kedélyesen ment a hivataloskodás, ott még sem volt fölöttebb nehéz sorsa a jegyzőnek, ha kevés volt is a bére. Külöben pedig már akkor is találkoznának a jegyző urak között éllelmes emberek, a kik követék a spártai szabályt „ha rövid a kardod, told meg egy lépéssel.“ Ez antik mondásnak megfelelően terát a fizetésbeli fogyatékoságot igyekeztek kipótolni fufangosaa kieszelt — hivatalos akoidenciákkal. Erre vall például az enlített Mindszent községnek egy mult századbéli — ha jól emlékezem, 1762 vagy 1792-ből való számadása; melynek kiadási rovata, a többi között ezt a hihetlenül horribilis tételt tartalmazza: „Tinta töl-

Diadalra honvédek,
Győzelemre harcosok

Hallom a fegyverzaj elnémultával ez elkeseredés jajszavát, látom hogy temetnek egy nemzeti nagy létet s hogy dugják el féltékenyen a fegyvereket, melyeket látva ma büszkén dobog a szívem.

Látom zászlódat édes nemzetem, hallom a költő szavát: „Előre!“

Nem magyar az, ki ebbe a templomba imádkozni el nem jön, ki ha teheti minél gyarabban nem éli át a dicső napokat.

Nem lehet jó anyá az a honleány, ki nem jön ide lelkesedni. Vétkezik az az apa, ki fiát el nem hozza.

Ha rajtam állana bucsújárásokat vezetnék ide, de azt hiszem ez felesleges, mindenki fog időt tölteni e fegyverek között s áldozik a szabadság emlékeknek.

A honfi bánatról, összetört, eltemetett reményekről regél nekünk... És mennyit annak a kettős bilincsnek, vérfagyasztó csörgőse, melylyel Gyulai Gaál Miklós volt megvasalva, Milyen.

Nemcsak látni, de érezni is lehet még pedig olyat, mit szavakkal ki nem fejezhetünk.

A nemzetén áll, hogy megmutassa a képességét arra, vajjon megérdemli-e a kiállítóknak azt az áldozatkésztségét, hogy a szabadságharc kiállítás állandó legyen.

mintegy 40 darab kasza közül öt érdekesebb példány a Tápó mentéből került ide. Ugy vannak abban az állapotban, mint azt a nagy napokban már a szolnoki csatába is használta a szabadságért lelkesülő magyar nép, mely minden eszközzel küzdött a zsaranság ellen.

Megható e fegyvercsoport, melyek felé a szabadságharcbeli zászlók, lengenek, s ellentétül oda vannak állítva a tökéletesebb fegyver-nemek melyek a dicső napokban használt a magyar.

Osztrák és orosz tábornoki és főtiszt kardok mellett ott van a magyar vezérek pengéje löfegyverei. . . . De hol van a régi lelkesedés a mit az anyagban tespedő kor ma már meg sem lát nyugodtan viseli békóit. A jól szerkesztett katalógus, a műizlésre valló és fáradtságos tanulmányon alapuló rendezés és összeállítás diszére válnak Hentaller Lajosnak és Frank Bélának, a mit a kiállítás látogatói elragadan ismervekkkel s a sajtó minduntalan kifejezi azt, hogy milyen hálára kötelezték le a nemzetet.

Honvéd csákó, honvéd attila milyen nemesen egyszerű, nem parádéra készült el, hanem komoly harcok, egy önértetes nemzet harcára.

A megilletődésre készítő teremben végig hallom visszhangzani az indulót:

mészetes! hiszen a főváros legelőkelőbb kioszkja ezen kávéházzal ugyanazon kezelés alatt áll: az szirtén ifj. Rémi Róberté. A vígadói kioszkban gyűl össze — nap-nap mellett, a tél kivételével — mindaz, ami társadalmilag előkelő Budapesten. A főrangú hölgyek és a főváros gazdag polgári köreinek asszonyai, a vidéki nemesség urnői és a kereskedők szép hölgyei, fiatal leányok és külföldi delnők mind, mind a vígadói kioszkban szoktak uzsonnázni; sőt a meleg nyári éjeken gyakorta még éjjelkor is számosan élvezik ott a Dunáról lengő hűsítő szellőt. E napokban előkelő angol társaság, mely a világ körül tett utat, látogatott el a vígadói kávéházba, melyről azt állították, hogy annál díszesebbet még nem láttak. Méltán büszke hát Budapest ezen pompás helyiségére!

Irodalom.

Előfizetési felhívás

MAGYAR HIRLAP

politikai és társadalmi napilapra.

Felelős szerkesztő: **Horváth Gyula.**
Helyettes szerkesztő: **Fenyő Sándor.**

A magyar Hirlap a legértelmesebb, minden tekintetben teljesen független politikai napilap. Híve annak, a mi jó igazságos; küzd az ellen, a mi helytelen, rossz és igazságtalan. A politikai eseményekről gyorsan és híven referál s kritikát gyakorol mindennel szemben, a mi a politikában történik. Ez a kritikája mindig és mindenken tárgyilagos és igazságos. Politikánkban, melyet a közgazdasági vitában követünk, velünk volt az ország színe-java s a politikánk sikere és eredménye se maradt el.

A társadalmi kérdések mindig élénken foglalkoztatják a Magyar Hirlap-ot, mely már sok fontos kérdésben egészen magához ragadta a vezérszerepet. Ilyen országos érdekű kérdés volt a német színház ügye, melyben a Magyar Hirlap közölte elsőnek a híressé lett felségfolyamodást.

A közgazdaság minden egyes ága a Magyar Hirlapban kultiválásra talál, mint egyetlen magyar lapban sem, és sohase éjük be a száraz hírek egyszerű közlésével, hanem azokat élvezhető formában s a kellő magyarázatokkal kísérve juttatjuk a közönség elé.

Tárcarovatunk igen érdekes, modern cikkeket hoz; apró cikkeiben a Magyar Hirlap fírge tollal, érdekes formában dolgozza fel a nap aktuális eseményeit; újdonsági rovata minden magyarországi hírlapét felülmúlja érdekesség és frissesség szempontjából s nincs olyan száma a lapnak, melyben egész halmaz eredeti hír ne volna, mely aznap csakis a Magyar Hirlap-ban olvasható.

A többi rovatok is mind avatott kezre vannak bízva s gondoskodás történt, hogy a legapróbb hír is irodalmi formában kerüljön a közönség elé.

A Magyar Hirlap szerkesztőségének belső tagjai: Abonyi Árpád, Ambrus Zoltán, Benedek Elek, Fenyő Sándor (helyettes szerkesztő), Fűredi Mór, György Endre, Horváth Gyula (felelős szerkesztő), Heltai Jenő, Janovics Pál, Kálnoki Izor, Kohn Dávid, Kürthy Emil, Márkus Miksa, Pollák Illés, Szabó Endre, Szana Tamás, Szemere Attila, Szemere Huba, Szeredai Sváb Leó, J. Virág Béla.

A Magyar Hirlap naponként 2-3 iv terjedelemben jelenik meg, ezenkívül hetenkint háromszor mellékleteket ad, még pedig:

Irodalmi, tanügyi és mezőgazdasági.

A közlemények frissességét, valamint az irni tudó és akaró közönség közreműködését pályázatainkkal segítettük elő. A Magyar Hirlap ugyanis pályázatul kitűzött:

40 aranyat egy tárcára,

100 aranyat egy novellára és

10 aranyat egy újdonságra, ez utóbbit

állandó pályázatul,

a mely 10 aranyat minden hónap 20-án kiadjuk a legjobb és legérdekesebb hír beküldőjének.

Lapunk egyik állandó közleménye a rendszeres folytatásokban megjelenő regény. Kiváló hazai és elsőrendű külföldi erők műveit közöljük s még e hónap végén kezdjük meg

AMBRUS ZOLTÁN

új, eredeti „Midas király“ című regényének közlését.

A „MAGYAR HIRLAP“ előfizetési ára:

Egész évre	14 frt — kr.
Hat hónap	7 „ — kr.
Három hónap	3 „ 50 kr.
Két hónap	2 „ 40 kr.
Egy hónap	1 „ 20 kr.

Egyes szám ára 4 kr.

Előfizetőinknek kedves szolgálatot vélnk tenni, midőn már e hónaptól kezdve

GYERMEK UJSAGOT

is fogunk mellékelni lapunkhoz, hogy előfizetőink 7-15 éves gyermekei ne nálkülözék azt az olvasmányt, a mely keruknak minden tekintetben megfelel. Ez a kis újság a

„Kis Világ“, mely hetenkint egyszer jelenik meg pompás színnyomatu melléklettel s melyet minden pénteken fogunk szétküldeni, olyan lesz, hogy tanuljanak és okuljanak belőle a gyermekek s ne legyenek olyan olvasmányokra szorulva, melyek ártalmukra lehetnek. Avatott kezre van bízva e gyermek-újság szerkesztése s minden közleménye, minden illusztrációja gondos megfontolás tárgya lesz. Emil bácsi, a „Kis Világ“ szerkesztője már hosszabb elbeszélésről is gondoskodott, mely:

A kis gróf kalandjai!

cím alatt fog Márkus bácsi tollából megjelenni.

A „Kis Világ“ előfizetési ára lesz (de csakis a Magyar Hirlap előfizetői számára):

Egész évre 2 forint, fél-évre 1 forint, negyedévre 50 kr.

A MAGYAR HIRLAP

kiadóhivatala Budapest, Gránátos-utca 26.

A szépirodalom kedvelőinek legjobban ajánlható a „Képescsaládi Lapok“ című képeshetilap, mely valamennyi hetilap között a legtöbb szépirodalmi közleményeket tartalmazza, e mellett ismeretterjesztő társadalmi és különösen egészségügyi cikkeket is tartalmaz oly népszerű modorban előadva, hogy azt mindenki élvezettel olvashatja. A „Képes Családi Lapok“ tehát méltán a legkedveltebb lap, mely változatos tartalmával a nagy közönség igényeit legjobban kielégítheti. A legutóbb megjelent 36-ik szám is az érdekes közlemények egész tárháza. Szépirodalmi részén kívül v-n benne egy nagyérdéki cikk a hátságörbülésről a gyermekeknel, továbbá egy nevelésügyi cikk. Az anya szeme címmel, melyek elolvasását egy anya se mulasztja el. Részünkről a legmelegebben ajánljuk a „Képes Családi Lapokat“. Előfizetési ár egész évre 6 frt, fél-évre 3 frt negyed évre 1 frt 50 kr. kiadóhivatal: Budapest V. Nagy korona utca 20 sz. Mutatványszámok megkeresésre bárhová ingyen köldetnek.

CSARNOK.

Fővárosi tárcalevél.

Az operaház megkezdte előadásait és a Mähler Gusztáv helyét egy új házmeister tölti be, kinek neve Robicsek.

Mähler vagy Robicsek egyre megy és csak az a különbség a kettő között, hogy Mahler legalább értett a zenéhez.

Egyáltalán ismét a régi bajjal kell küzdenünk a m. kir. dalszínházban, mely inkább hasonlít egy olasz staggionhoz mint magyar műintézethez. Egyetlen egy magyar előadást sem hallottunk még Zichy gróf intendántsága alatt és

ez annál bosszantóbb, mert a dalszínház intéző körei minden áron orosz, horvát, sőt még montenegrinus énekest is inkább szerződötnek mint magyart. Hogy miért teszi ezt Zichy gróf, nem tudjuk, az azonban kétségtelen, hogy ezzel teljesen szem elől téveszti a magyar operaház hivatását.

Nagy zajt ütöttek a héten a fővárosi tanítótársaságok, melyek sehogyse ütöttek ki, most ahogy általánosán várták. A várakozás és az eredmény között azért nincs semmi összhang, mert a városi iskolák betöltésénél a derék iskolások a protektio sugalmazásai szerint indult és ennélfogva a tanítói karnak számos olyan tagja pottyant ki kire ugyancsak rá illett volna a fővárosi tanítói állás dicsősége.

Van duzzogás, elégedetlenség és panasz quantum satis de hasztalan. Mindig így volt és így lesz mindaddig, míg csak emberek választanak embereket.

Nemsokára összeül az országgyűlés. A honatyák még otthon mulatoznak és csak keveset mutatkoznak a fővárosban. Csak október elsején lesz az általános politikai mozgósítás és kezdődik a téli campagne, mely szokatlanul heves lesz. Nem csoda, ha úgy lesz, mert ez az utolsó ősziak a választások előtt.

A fővárosban és minden felé nagy szenzációt keltett hogy Orth János (János főherceg) él és hajója is épségben van. Ez a váratlan fordulatával inkább meglepőnek a főhercegnek már biztos halálát költötték, sőt már hagyatékán is osztozkodni akartak.

Az évszak beköszöntésével egyszerre jelent meg közöttünk az überczika is, és jön a tótok szüretje, amikor a házak előtt apróra vagdoszák a tüzelő hasábfát.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos
Diamant Manó.

HIRDETMÉNY.

A váltásügyi bizottság által közhírré tettik, hogy a Tófenéken levő vetemény földet őszi vetés alá egy évre, holdanként árverés útján 1891. évi szeptember hó 1-ső napján fogja bérbeadni, továbbá ugyancsak a Tófenéken és Kurcaréten levő nádasokat október hó 3-án fogja árverés útján eladni.

Mindszent, 1891. szeptember hó 26-án.

Bozó A. Pál
bíró.

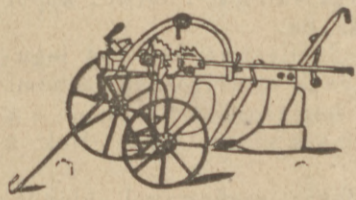
SCHLICK-féle Vasöntöde és Gépgyár részvény-társaság Budapesten

Gyár és irodák: VI., külső Váci-ut 1696/99. sz.

Városi iroda és raktár: VI., Podmanicky-utca 14. szám.

Ajánlja kitűnő és szilárd szerkezetű, gőz- és járgánycséplő-készületeit és számos első díjakkal kitüntetett:

szab. SCHLICK-féle 2 és 3 vasu ekéit, és szabadalmazott mélyítő ekéit,

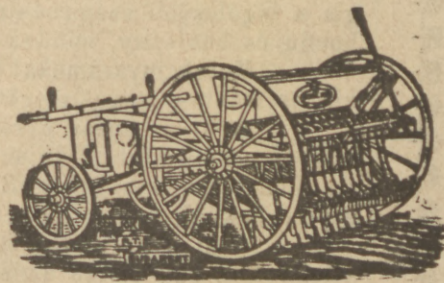
eredeti Schlick és Vidats-féle

egy vasu ekéit,

talajmivelő eszközeit, boronáit és rögtörő hengereit, valamint

SCHLICK-féle szab. „Haladás“ sorbavető gépeit

Készletben vannak továbbá: gabonatisztító rosták, (Baker és Vidats rendszer), takarmány készítő gépek, tengeri morzsolók és darálók, szabad. Jókay-féle „Hungaria“ daráló-gépek erőhajtásra, örlőmalmok és olajmalmok berendezések. Eredeti amerikai kévekövű és marokrakó arató-gépek és fűkaszáló-gépek, szállítható mezei vasutak stb.

Előnyös fizetési feltételek.

Legjutányosabb árak. Árjegyzékek kívánatra ingyen s bérment. Képviselet Szegeden Virág Sándor urnál.

MAGYAR NŐK LAPJA

(MAGYAR HÁZIASSZONY)

Szépirodalmi, társadalmi és háztartási képes hetilap

Szerkeszti: Brankovics György.

Előfizetési ára: A „Tükör előtt“ című divatmelléklettel s a Regénymelléklettel együtt:

Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.

A „Magyar Nők Lapját“ egy szépirodalmi, mint háztartási részében a legelőkelőbb írók és írónők támogatják munkáikkal s hogy közleményei nemcsak érdelem és izlés nemesítő, hanem hazafiasak, mulattatók s a gazdasszonyokra nézve megbecsülhetetlen értékűek: arról elég biztosítékot nyújtanak az eddigi évfolyamok s jelenlegi szerkesztőjének az írói neve.

A „Tükör előtt“ című, havonként egyszer megjelenő divatmelléklete nemcsak a legújabb divatképeket, hanem oly divattudósításokat is közöl, melyek egy lap sem dicsekedhetik.

Regénymelléklete külön beküldethető eredeti regényekkel kedveskedik az előfizetőknek.

A „Magyar Nők Lapjának“ csinos halványkék borítékán mulattató közleményeket s humoros apróságokat talál az olvasó.

A „Magyar Nők Lapja“ az egyedüli magyar lap, mely kiválóan a hölgyek számára szerkesztetik s a hölgyek érdekét képviseli: épen azért bizton számít a magyar nők pártfogására.

Mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld.

Azoknak, kik félévre avagy egész évre egyszerre előfizetnek s 10 kr. postaszállítási díjat küldenek, a „Magyar Nők Lapja“ kiadásában megjelenő Zilahy Ágnes-féle „Valódi magyar szakácskönyv“-vel ingyen kedveskedik a kiadóhivatal.

Megrendelhető postautalványon minden postahivatalnál és minden könyvkereskedésben.

Előfizetéseket a hó bármely napjától elfogad

A „MAGYAR NŐK LAPJA“ kiadóhivatala,

Budapest, Erzsébet-körút 36. sz.

Teljes számú példányokkal még mindig szolgál a kiadóhivatal.

1—3

Rendkívüli fontos találmány gyengeség ellen!

Férfiaknak!

A cs. és kir. szab. **Potentator**-ral gyógyulhatnak férfiak rögtön, tartósan és utóbajok nélkül, még oly esetekben is, hol semmi sem használt; még több évi gyengült vagy elvesztett erő is helyreállítatik (különleg észrevehetően, garantizált ártalmatlan, izgalom nélküli, kellemes gyógy mód). Hires tanárok elismerő nyilatkozatai, legmelegebb orvosi ajánlások és az alaposan ki-gyógyultak ezernyi hálairatai érdek nélkül tanácsolják a cs. és kir. szab.

Potentator alkalmazását. Maradandó eredmény. A küldés és csomagolás diszkrétcióval. **Dr. Altmann Károly**, Wien, VII., Mariahilfstrasse 70. sz. Felvilágosító röpiratok kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek. 5—18

A becses szülőkhöz!

Van szerencsém tisztelettel a becses szülőket arról értesíteni, hogy gyermekeiket a német nyelv alapos oktatására elvállalom.

Hetenként: Vasárnap és csütörtökön közös tanításért havonta 1 frt. Különóra havonta 2 frt.

Minden napi oktatás külön órákban 5 frt.

Elvállalok gyermek keket havi 5 frtért az ének hangjegyjolvasás oktatására is.

A szülők szives bizalmát kéri

Streicher Sámuel

izr. kántor.

2—3

Budapesti Hirlap

Mindenki, a ki alkalmazást keres vagy alkalmazást adhat, a „BUDAPESTI HIRLAP“

apró-hirdetéseit által nélkülözheti a közvetítőket

Régi dolog, hogy a közvetítés sok pénzbe kerül és a viszonyokat egyáltalában tekintve, gyakran fordul elő, hogy a költséges közvetítés dacára sem az alkalmazást kereső nem jut könnyen helyhez, sem az alkalmazást adó nem kap könnyen megbízható embereket. Oka ennek főleg az, hogy a munkaadó és munkakereső a vevő és az eladó, nem érintkezik közvetlenül. A közvetlen érintkezésre pedig manap alig van hathatósabb eszköz, mint egy elterjedt lapban való hirdetés, a „Budapesti Hirlap“ apró-hirdetési rovata pedig naponta legkevesebb 90.000 ember által olvastatik. (A lap naponta 30.000 példányban jelenik meg: legkevesebb három olvasót lehet számítani egy-egy lapra). Kereskedő, aki könyvvezetőt, irodatisztát gyakornokot keres, vagy viszont azok, akik hasonló alkalmazást keresnek: a gazda, aki kasznárt, ispánt, vagy gazdasági gyakornokot keres és viszont akik ajánlkoznak: a háziasszony, aki szakácsnét, szobaleányt, dajkát, cselédeleányt keres és hasonló szolgálók, akik helyet keresnek: birtokeladás, üzleteladás, birtokbérlet, ház eladás, házvétel, nevelő, nevelőnői, házvezetőnői, gazdasszonyi és egyéb pályázat, lakáskiadás és lakás bérbevételi hirdetések, szóval az életségűk minden fázisában könnyen és olcsó pénzen a

Budapesti Hirlap apró-hirdetéseit

által célt lehet elérni.

Családi jelentésekre,

különösen

eljegyzési hírekre, hymen hírekre, esküvőre való meghívásokra születési jelentésekre, névnapi gratulációkra, gyászjelentésekre és minden efféle

közleményekre

a „Budapesti Hirlap“ apróhirdetési rovata kiválóan alkalmas.

A hirdetési díjak igen olcsók. Mindannyiszor, a hányszor a hirdetés megjelenik, egy-egy szó két krajcárba kerül, vastagabb betűvel négy krajcár. Címmal ellátott hirdetéseknek még egy-egy hirdetés után 30 kr. kincstári bélyegilleték külön jár. Ha a cím nincsen kitéve, hanem a hirdetés úgy szól, hogy „Cím a kiadóhivatalban megadható“ akkor bélyegdíjat nem kell fizetni. A kiadóhivatal ilyen esetben minden díj nélkül megmondja a kérdezősközlőknek az illető címet, sőt vidékre díjtalanul levelez is, ha a kérdezősközlő a postabélyegyet beküldi. Helyben a hirdetések a kiadóhivatalban vétetnek föl kézpénzen, vidékről a pénzt legalkalmasabban postautalványon lehet küldeni. A „Budapesti Hirlap“ előfizetési ára negyedévre 3 frt 50 kr., egy hónapra 1 frt 20 kr. A cím egyszerűen „Budapesti Hirlap Kalap-utca 16.“

2—6

„Képes Családi Lapok“

3—5

Szépirodalmi és ismeretterjesztő képes heti lap.

Szerkeszti: Dr. Tolnai Lajos. Főmunkatárs: Dr. Váradi Antal.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: Dr. Murányi Ármin.

Előfizetési ára:

a „Hölgyek Lapja“ című divat-melléklettel s a Regénymelléklettel együtt:

Egész évre 6 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1 frt 50 kr.

A „Képes Családi Lapok“ című hetilap új negyedbe lép. A magyar szépirodalomnak e hatalmas tényezőjét, a magyar művelt családoknak e szellemi kincsét még a következő írók és írónők támogatják: Jókai Mór, Liuka Gáspár, Rudnyánszky Gyula, Dalmady Győző, Mikszáth Kálmán, Komócsy József, Témérdek (Jeszenszky Danó), dr. Prém József, dr. Sziklay János, Lucédy László, Palágyi Lajos, Erődy Dániel, Dengi János, Tölgyesi Mihály, Vértessy Gyula, Méry Károly, dr. Murányi Ernő, Petry Mór, dr. Roditzky Jenő, Csorba Palotay Akos, stb., Benitzky-Bajza Lenke, Büthner Lina, Nagyvárady Mira, Kuliffay-Benitzky Irma, Harmath Lujza, Hevessiné-Sikor Margit, V. Gaál Karolina, Karlovszky Ilka, Maricay-Karossa Irma, Erzsike, stb. stb.

A „Képes Családi Lapok“ az összes szépirodalmi képes heti Lapok között a legélénkebb, legváltozatosabb. Tartalma az irodalom minden változatát felfedi; képei a jelen eseményeit s a leghíresebb festők műveit mutatják be.

„Hölgyek Lapja“ című havonként kétszer megjelenő divatmelléklete a legújabb divatképeket hozza s e mellett a magyar háziasszonyoknak valóságosnak szellemi titkára, a menyiben a nevelés, az egészség, a gazdaság, kertészet, a háztartás s a honyha terén nincs olyan kérdés, a melyet ne tárgyalna s nincs olyan titok, a melybe hölgyeinket be ne avatná!

Regénymelléklete külön beküldhető négy kötet érdekes regénnyel ajándékozva meg évenként az előfizetőit.

A „Képes Családi Lapok“-nak még a zöld borítéka is tele van mulattató közleményekkel, humoros apróságokkal, sakk-, kép-, szám-, kocka- és ponttalányokkal és szóréjtvényekkel, melyeknek megfejtői értékes jutalmakat kapnak.

A „Képes Családi Lapok“ gazdag tartalma és számos melléklete dacára mégis a legolcsóbb szépirodalmi képes hetilap: éppen azért bizton számítunk minden honfium és honleány, minden magyar család támogatására és pártfogására.

Mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal mind azoknak, kik ez iránt — legcélszerűbben levelezőlapon — hozzáférnek.

A ki az egész évre szóló hat frtnyi előfizetési összeget 40 krajcár csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak 4 regényt; és a ki 3 frt előfizetési összeget és 30 kr. csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküld, annak két eredeti regényt küld ajánlva jutalmul.

A ki 3 új előfizetőt gyűjt s az előfizetési összeget egyszerre beküldi, annak elismerésül egy díszes emlékkönyvet küld a kiadóhivatal.

Előfizetéseket (a hónap bármely napjától) elfogad a „Képes Családi Lapok“ kiadóhivatala Budapest, Nagykorona-utca 20. szám.

Teljes számú példányokkal még mindig szolgálhatunk.